

Šrotovné namísto ekologie

Produkce biopotravin je nezbytná, ale ještě dlouhou dobu zůstane nedocenená

Nedávno mne zaujal výrok moderátora jedné z českých rozhlasových stanic zhruba tohoto znění: Ve Velké Británii nebyl prokázán žádný rozdíl mezi potravinami a biopotravinami, proto vylejte biomléko a kupte si normální mléko. Informace v médiích bývají obvykle přinejmenším zavádějící a autoři článků se často vyjadřují k problémům, kterým nerozumějí, a proto jsem pátral po zdroji. Našel jsem článek na internetu, který shrnoval metaanalytickou studii z Velké Británie. Stručně řečeno, nebyl nalezen významný rozdíl v obsahu živin u biopotravin a potravin z normální produkce. To znamená, že bude-li se někdo živit biopotravinami, nezhubne ani (naštěstí) neztloustne.

ZDRAVOTNÍ RIZIKO

Pomineme-li, že poměrně dlouhý sledovaný interval v podstatě vylučuje přesné srovnání – už kvůli různým laboratorním metodám – lze biopotravinám k uvedenému výsledku spíše gratulovat. Autoři studie dokládají, že biopotraviny nejsou žádným osiřeným chudým příbuzným standardních zemědělských produktů, ale že v některých ohledech je tomu spíše naopak. Nejpodstatnější však je to, co ve studii chybí.

Nebyl hodnocen ani obsah herbicidů, pesticidů, antibiotik a dalších chemických reziduí v obou skupinách potravin, ani jejich dopad na zdravotní stav lidí. Zejména vezme-li se v úvahu prakticky celoživotní vystavení těmto látkám – tedy nejdůležitější faktor, proč z hlediska lékaře kupovat biopotraviny. Jsem lékař imunolog, a proto mě poněkud mrazí představa možného dopadu kumulace těchto látek v lidském těle.

Specifické zdravotní riziko představuje používání antibiotik v zemědělství. Zatímco v humánní medicíně v poslední době sleduji – naštěstí – určitou racionalizaci neuvážené preskripce antibiotik, znechucují mě informace o použití nejnovějších druhů antibiotik u zvířat s rizikem následného nárůstu rezistence bakterií.

NIŽŠÍ ZÁTĚŽ

U biopotravin můžeme očekávat další efekt – zpočátku sice méně nápadný, ale přinejmenším stejně významný, jako je přímý účinek na lidské zdraví. Produkce

PAVEL BROŽ
alergologie Šumperk,
člen České společnosti pro
alergologii a imunologii,
Evropské alergologické
akademie a České
iniciativy pro astma

biopotravin představuje nižší zátěž pro životní prostředí než obvyklé zemědělství. A čistější životní prostředí se zpětně odrazí na zdraví lidí. Existuje znatelný rozdíl mezi normálním mlékem a biomlékem – zejména pokud se blíží konec doby jejich trvanlivosti – obyčejnými bramborami a biobramborami ve sklepě na začátku jara nebo běžným masem a biomasem při přípravě na pánvi. Pokud si někdo pěstuje na zahradě vlastní produkty a dodržuje pravidla organického zemědělství, může mít některé zdravé potraviny i bez bio-

certifikátu. V činžáku však lze jen obtížně dosáhnout soběstačnosti.

Žijeme ve společnosti, jež dává přednost krátkodobému zisku před dlouhodobou perspektivou, automobilovému průmyslu před poctivými zemědělci, kteří se starají o to nejcennější, co máme – tedy o krajinu. A voličům hází umaštěnou kost šrotovného, čemuž se říká ekologie. Má vůbec smysl u nás produkovat a propagovat biopotraviny? Určitě je to nezbytné, ale asi to ještě dlouhou dobu zůstane nedocenené. ■